

Tietojohtamisen termistöllä ja käsite-mallinnuksella yhteiseen ymmärrykseen

Ilman luotettavista lähteistä saatua, itse tuotettua, hyvin huollettua ja käyttöön ohjattua tietoa ei saada luotettavasti yhteentoimivia digitaalisia palveluita. Tekoälyn aikakaudella tarvitaan ohjauksen ja päätöksenteon, tietovirtojen ja uusien palveluiden ja tuotteiden pohjaksi harmonisoitua tietoa. Tieto on yhteiskäyttöistä pääomaa, koska se kasvaa ja parhaimmillaan paranee käytettäessä.

TEKSTI: LEENA KONONEN

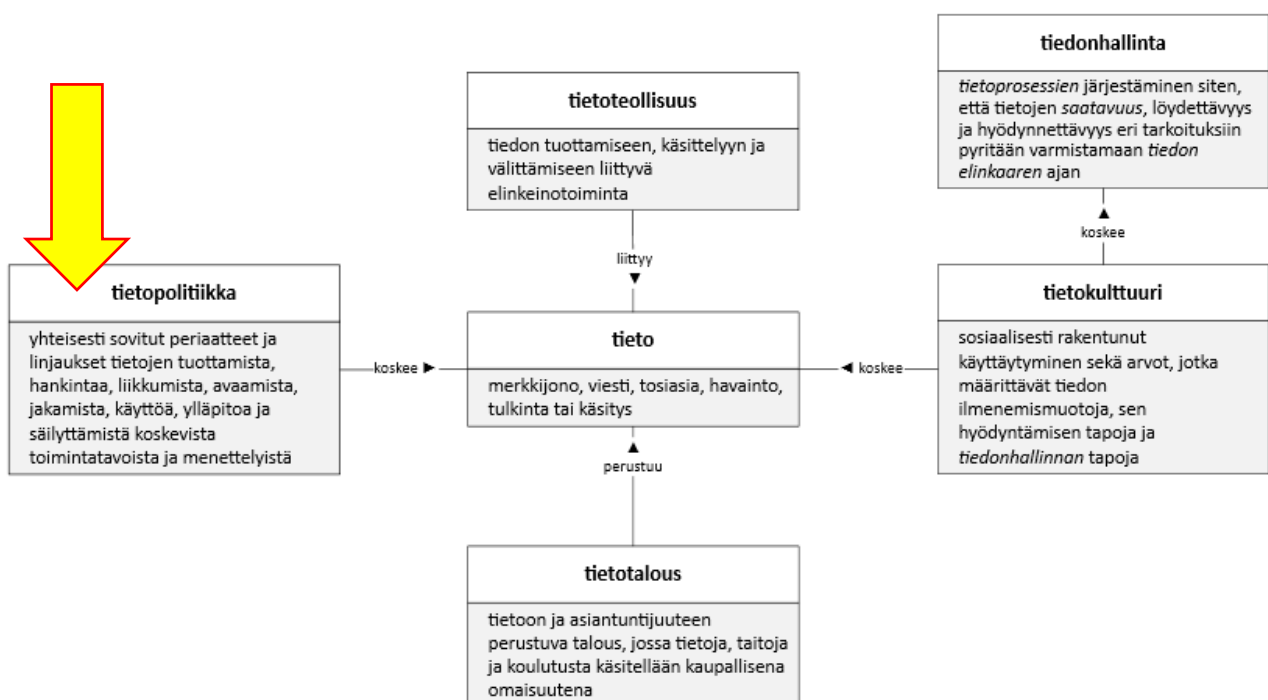
TIETOASIAANTUNTIJOIDEN AMMATTIKUNTA on vienyt sinnikkäästi eteenpäin tietoperusteista toimintatapaa ja -kulttuurin muutosta. Tietovarannot, yhteiset käsitteet ja käsitemallit sekä avoin tieto on nähty tärkeinä jo vuosikymmeniä. Tiedon merkitykseen on jälleen havahduttu.

Tietojohtamisen termistö ja käsite-mallinnus tekoälyn aikakauteen

Sähköisen asioinnin ja digitalisaation teknisessä vauhtisokeudessa on unohtunut tiedon semanttisuus. Sen aineettoman olemuksen vuoksi siihen ei ole kohdistettu riittäviä yhteentoimivuus- ja laatuvaatimuksia. Tietojär-

jestelmäkehitys on siilouttanut tiedon useiden keskenään yhteensopimattomien järjestelmien uumeniin ja toiminnan termistö on muuttunut kirjavaksi, kun käsite- ja tietomallit on rakennettu yhtä käyttötarkoitusta varten.

Tietojohtaminen ry käynnistää tietotermien ja käsitemallien päivitystyön 2019 aikana. Käsitteillä ja käsitemallinnuksella luodaan yhteistä ymmärrystä asioista. Yhdistys on tehnyt urauurtavaa työtä tietualan termistön selkiinnyttämiseksi aiemminkin. Tietohuollon sanasto julkaistiin 1993 (TSK 20). Valtiovarainministeriön, Tietoasiantuntijat ry:n ja Finto-palvelun yhteistyönä julkaistiin Tietotermi-sanasto 2017, joka valottaa tietoon liittyviä uusia käsitteitä ja termejä noin 140 määritelmii-

neen ja käsittekaavioineen. Termit ja käsitelmallit sanasto on julkaistu Kansalliskirjaston Finto-sanastopalvelussa <http://finto.fi/tt/fi/>

Suomeen uusi politiikkalohko, tietopolitiikka

Tietopolitiikalla ohjataan tieto käyttöön ja määritellään käytön ehtoja. Laadukas tieto, hyvä tiedon hallinta, saatavuus ja tehokas hyödyntäminen ovat elinehto myös uusien teknologioiden käyttöönotolle. Tietojohtamisen sisällöllinen merkitys korostuu erityisesti nyt, kun Eduskunnan käsittelyssä on Valtioneuvoston selonteko Tietopolitiikasta ja tekoälystä (VNS 7/2018 vp). VM valmisteli viime vuonna yli 200:n osallistujan voimin ”Eettistä tietopolitiikkaa tekoälyn aikakaudella” -selontekoa viime vuoden aikana. Tietopoliittisen selonteon ja siihen liittyvän yhteiskunnallisen keskustelun avulla ehdotetaan muodostettavaksi Suomeen uusi politiikkalohko – tietopolitiikka.

Suomi on selonteollaan kansainvälisesti edelläkävijä eettisen tietopolitiikan voimakkaassa painottamisessa.

Tietopoliittisia periaatteita ja linjauksia tarvitaan juuri nyt, sillä yhteiskunta on verkottunut, informatisoitunut ja digitalisoitunut. Digitalisaation myötä yhteiskunta toimii yhä enenevässä määrin datan, informaation ja niistä muodostetun tiedon ja palvelujen varassa. Tiedon taloudellinen ja yhteiskunnallinen arvo on siis merkittävä.

Myös tekoäly ja robotiikka nojaavat vahvasti laadukkaaseen tietoon sekä toisaalta tuovat muutoksia tiedon hallintaan ja tietoympäristöön.

Kirjoittaja on vankkumaton tiedon puolestapuhuja ja on työskennellyt tietotalan tehtävissä eri organisaatioissa, useamman lehden toimituskunnassa, Tietojohtaminen ry:n hallituksessa ja lehdessä sekä koordinoinut Tietojohtamisen verkostoa.

Suomi on selonteollaan kansainvälisesti edelläkävijä eettisen tietopolitiikan voimakkaassa painottamisessa.

**ME KAIKKI
OLEMME
TILASTOJA**

TIETOTYÖLÄINEN - TALTUTA TIEDONNÄLKÄ JA OSALLISTU KEVÄÄN TILASTOKOULUTUKSIIN

**VAARANA ON VIISASTUA.
KANNATTAA OTTAA RISKI.**

SEURAA MEITÄ – TILASTOKOULUTUKSEN
KEVÄÄN KURSSITARJONNAN LÖYDÄT
OSOITTEESTA STAT.FI/KURSSIT

Mitä tiedät yrittäjistä Suomessa? Tiesitkö esimerkiksi, että neljäsosa yrittäjistä suunnittelee palkkaavansa vähintään yhden työntekijän seuraavien 12 kuukauden aikana? Oletko joutunut vastaamaan huonosti muotoiltuun kysymykseen tai peräti täyttämään kokonaisen kyselylomakkeen hankalaine ja epäselvine kysymyksineen? Tai ehkä numerot ja prosentit lannistavat? Koetko, että tekstisi menettää voimansa, kun se ladataan täyteen tilastotiedolle tyypillistä numerotietoa, lukuja, prosentteja ja osuuksia?

Kiinnostuiko? Kevään kurseilla pohditaan kiperiä tilastoalan kysymyksiä ja etsitään niihin kelpoja vastauksia Tilastokeskuksen asiantuntijoiden opastuksella.

TUTUSTU KURSSITARJONTAAN JA ILMOITTAUDU MUKAAN!

21.3.2019 Yrittäjät ja yritykset tilastoissa

28.3.2019 Osaatko kysyä? Kyselyn laatijan tehopäivä

4.4.2019 Numeroiden viestintä